

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. rugsėjo 9 d.*

„Valstybės pagalba – Pagalba skirta investiciniam projektui Slovakijos vakarinėje dalyje – Regioninė investicinė pagalba – Skundo atmetimas – Sprendimas nereikšti prieštaravimų – Išimties taikymo sąlygos – Reglamento (ES) Nr. 651/2014 14 straipsnis – Komisijos įgaliojimų kontroliuoti apimtis – Regioninės valstybės pagalbos teikimo 2014–2020 m. laikotarpiu gairės – MVĮ apibrėžimas – Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 2 ir 3 dalys – Duomenys, pagal kuriuos apskaičiuojamas personalo skaičius bei finansinės sumos ir ataskaitinis laikotarpis – Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 4 straipsnis – Abejonės dėl pagalbos suderinamumo su vidaus rinka – Reglamento (ES) 2015/1589 4 straipsnio 4 dalis – Dideli sunkumai“

Byloje T-745/17

Kerkosand spol. s r. o., įsteigta Šajdíkove Humence (Slovakija), atstovaujama advokatų A. Rosenfeld ir C. Holtmann,

ieškovė,

prieš

Europos Komisija, atstovaujamą K. Blanck ir A. Bouchagiar,

atsakovę,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti 2017 m. liepos 20 d. Komisijos sprendimą C (2017)5050 *final* dėl investicinės pagalbos Slovakijos silicio smėlio gamintojui *NAJPI a. s.* (SA.38121 (2016/FC) – Slovakija) (OL C 336, 2017, p. 1),

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

kurį sudaro pirmininkas A. M. Collins, teisėjai V. Kreuschitz (pranešėjas) ir G. Steinfatt,

Posėdžio sekretorė S. Bukšek Tomac, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. sausio 21 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovė *Kerkosand spol. s r. o.* eksploatuoja silicio smėlio kasyklą ir pakavimo įrenginį Šajdikove Humence (Slovakija).
- 2 2013 m. gruodžio 12 d. ieškovė pateikė Europos Komisijai skundą, jame teigė, kad 2013 m. liepos 22 d. sprendimu *Slovenská inovačná a energetická agentúra* (Slovakijos inovacijų ir energetikos agentūra, Slovakija) suteikė *bendrovei NAJPI a. s.* (toliau – pagalbą gavusi įmonė) neteisėtą 4 999 999,46 EUR pagalbą, skirtą investiciniam projektui Slovakijos vakarinėje dalyje (toliau – nagrinėjama pagalba).
- 3 Ši pagalba buvo suteikta remiantis *Schéma štátnej pomoci na podporu zavádzania inovatívnych a vyspelých technológií v priemysle a v službách* [SA.28652 (X518/2009)] (Valstybės pagalbos schema, kuria siekiama skatinti inovacinių ir pažangių technologijų diegimą pramonės ir paslaugų sektoriuje, toliau – nagrinėjama pagalbos schema), kuri pagal 2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 800/2008, skelbiančio tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant [EB sutarties] 87 ir 88 straipsnius (Bendrasis bendrosios išimties reglamentas) (OL L 214, 2008, p. 3), 13 straipsnį buvo priskirta prie regioninės investicinės pagalbos ir pagalbos užimtumui kategorijos. Ji buvo susijusi su pagalbą gavusios įmonės investiciniu projektu, kuriuo ši siekė įsteigti silicio smėlio kasyklą *Borský Peter* ir *Šajdikove Humence* (Slovakija) telkiniuose (toliau – investicinis projektas).
- 4 2014 m. vasario 24 d. ir gegužės 2 d. raštais Komisija perdavė Slovakijos valdžios institucijoms nekonfidencialią skundo versiją ir paragino jas pateikti savo pastabas; jos tai padarė 2014 m. gegužės 30 d. ir liepos 1 d. raštais.
- 5 2014 m. liepos 30 d. Komisija išsiuntė ieškovei preliminaraus vertinimo raštą, jame nusprendė, kad nagrinėjama pagalba buvo suteikta pagal Reglamentą Nr. 800/2008.
- 6 2014 m. vasario 12 d., rugsėjo 4 d., lapkričio 7 ir 21 d., 2015 m. gegužės 28 d., liepos 8 ir 15 d., rugsėjo 1 d., spalio 15 d. ir lapkričio 3 d., taip pat 2016 m. birželio 13 d., liepos 5 d. ir rugpjūčio 17 d. raštais ieškovė pateikė papildomą informaciją.
- 7 2014 m. gegužės 2 d., birželio 30 d., rugsėjo 10 d., 2015 m. sausio 9 d., 2016 m. vasario 25 d., kovo 10 d., balandžio 22 d. ir birželio 23 d., 2017 m. sausio 25 d., kovo 15 d. ir birželio 13 d. raštais Komisija Slovakijos valdžios institucijoms išsiuntė prašymus pateikti informacijos. Slovakijos valdžios institucijos į tai atsakė 2014 m. liepos 1 d. ir spalio 3 d., 2015 vasario 6 d., 2016 m. balandžio 22 d., gegužės 19 d. ir liepos 1 d., taip pat 2017 m. vasario 7 d., balandžio 12 d. ir birželio 21 d. raštais.
- 8 2015 m. liepos 9 d. Komisija išsiuntė ieškovei kitą preliminaraus vertinimo raštą, jame nusprendė, kad nagrinėjama pagalba yra teisėta, nes buvo suteikta pagal Reglamentą Nr. 800/2008, ir yra suderinama su bendrąja rinka. Konkrečiai ji nusprendė, kad tos pagalbos suteikimo momentu, t. y. 2013 m. liepos 22 d., pagalbą gavusi įmonė pateko į mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) kategoriją ir kad ši įmonė nepatyrė sunkumų.
- 9 2015 m. spalio 15 d. raštu (taip pat žr. šio sprendimo 6 punktą) ieškovė atsakė į šį kitą preliminaraus vertinimo raštą ir pateikė papildomos informacijos.
- 10 2015 m. lapkričio 26 d. įvyko ieškovės susitikimas su Komisijos tarnybomis.
- 11 2017 m. liepos 20 d. Komisija priėmė Sprendimą C (2017)5050 *final* dėl investicinės pagalbos Slovakijos silicio smėlio gamintojui *NAJPI a. s.* (SA.38121 (2016/FC) – Slovakija) (OL C 336, 2017, p. 1; toliau – ginčijamas sprendimas); jis, nenurodant teisinio pagrindo, buvo adresuotas Slovakijos

Užsienio reikalų ministerijai. Šiame sprendime ji iš esmės nusprendė, kad, pirma, valstybės pagalbos sąvoka, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, buvo tenkinama (43 ir 44 punktai), antra, nagrinėjama pagalba buvo suteikta 2013 m. lapkričio 7 d., t. y. kitą dieną po subsidijų sutarties, sudarytos 2013 m. spalio 29 d., įregistravimo Slovakijos centriniame sutarčių registre (45–47 punktai), trečia, tiek nagrinėjama pagalbos schema, kuria remiantis buvo suteikta pagalba, tiek pati pagalba atitiko Reglamente Nr. 800/2008 nustatytas sąlygas, tiesa, išskyrus to reglamento 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąlygą, pagal kurią individualios pagalbos priemonėje turi būti aiškiai nurodyta, kad ji buvo skirta to paties reglamento pagrindu (50–55 punktai), ketvirta, turėjo būti nagrinėjama, ar minėta pagalba galėjo būti laikoma suderinama su vidaus rinka atsižvelgiant į 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant [SESV] 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014, p. 1), būtent pagal to reglamento 58 straipsnį (56 punktas), ir, penkta, minėta pagalba tenkino tame pačiame reglamente paskelbtas sąlygas, būtent sąlygą dėl pagalbą gavusios įmonės kaip MVĮ statuso, dėl to šiai pagalbai nebuvo taikoma pareiga pranešti ir ji turėjo būti pripažinta suderinama su vidaus rinka (57–63 punktai). Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad neturi kompetencijos analizuoti nagrinėjamos pagalbos per preliminaraus tyrimo procedūrą, numatytą 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1589, nustatančio išsamias [SESV] 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9), 4 straipsnyje (minėto sprendimo 64 punktas). Todėl ji atmetė kaip nepagrįstą ieškovės anonimiškai pagal Reglamento 2015/1589 24 straipsnio 2 dalį pateiktą skundą (to sprendimo 65 punktas).

- 12 2017 m. rugsėjo 5 d. raštu Komisija perdavė ieškovei ginčijamo sprendimo, pavadinto kaip „sprendimas dėl nagrinėjamos pagalbos“, kopiją.
- 13 2017 m. spalio 6 d. ginčijamas sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* trumpojo pranešimo forma (vadinamoji „aprašomoji“ publikacija), kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 (OL C 336, 2017, p. 1) 32 straipsnio 1 dalį, antraštinėje dalyje „Leidimas teikti valstybės pagalbą remiantis [SESV] 107 ir 108 straipsnių nuostatomis“ bei skyriuje „Atvejai, kuriems Komisija neprieštarauja“.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 14 2017 m. lapkričio 14 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo šį ieškovės ieškinį.
- 15 2019 m. liepos 16 d. raštu ieškovė Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė dokumentą su išdėstytais metiniais pagalbą gaunančios įmonės rezultatais 2014–2018 m. laikotarpiu, prašydama, kad Bendrasis Teismas jį priimtų kaip naują įrodymą. Per nustatytą laikotarpį pateiktose pastabose Komisija, be kita ko, prašo Bendrojo Teismo atmesti šį įrodymą, nes jis pateiktas pavėluotai, kaip tai suprantama pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 85 straipsnį, ir akivaizdžiai neturi reikšmės priimant sprendimą byloje, taip pat nurodyti pašalinti šį dokumentą iš bylos medžiagos.
- 16 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į trečiąją kolegiją, todėl, remiantis Procedūros reglamento 27 straipsnio 5 dalimi, ši byla paskirta tai kolegijai.
- 17 Teisėjui pranešėjui pasiūlius, Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Bendrojo Teismo procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, raštu pateikė šalims klausimus, prašydamas į juos atsakyti raštu. Šalys pateikė savo atsakymus Bendrojo Teismo kanceliarijai per nustatytą terminą.
- 18 Šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus per 2020 m. sausio 21 d. posėdį.
- 19 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
 - panaikinti ginčijamą sprendimą,

- subsidiariai – panaikinti 2017 m. rugsėjo 5 d. raštą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

20 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl panaikinimo pagrindų

- 21 Grįsdama ieškinį ieškovė nurodo du ieškinio pagrindus.
- 22 Kaip pirmąjį ieškinio pagrindą ieškovė nurodo esminio procedūrinio reikalavimo, t. y. Reglamento 2015/1589 15 straipsnio 1 dalies, aiškinamos kartu su to paties reglamento 4 straipsniu, pažeidimą.
- 23 Antrąjį ieškinio pagrindą sudaro trys atskiros dalys.
- 24 Antrojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovė tvirtina, kad buvo pažeistas SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktas. Iš esmės ji mano, kad Komisija negalėjo paprasčiausiai teigti, jog nagrinėjama pagalba yra suderinama su vidaus rinka atsižvelgiant į Reglamentą Nr. 651/2014, bet privalėjo taip pat patikrinti jos suderinamumą su ta nuostata.
- 25 Antrojo pagrindo antroje dalyje ieškovė nurodo, kad buvo pažeistas SESV 109 straipsnis, siejamas su Reglamento Nr. 651/2014 58 straipsnio 1 dalimi ir 6 straipsnio 3 dalies a punktu. Ji iš esmės tvirtina, kad nagrinėjama pagalba neatitinka šiame reglamente numatytų sąlygų, nes yra *ad hoc* pagalba didelei įmonei.
- 26 Antrojo pagrindo trečioje dalyje ieškovė remiasi SESV 108 straipsnio 2 dalies, siejamos su Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalimi, pažeidimu. Ji mano, kad Komisija pažeidė pareigą pradėti oficialią tyrimo procedūrą, kurią privalėjo atlikti, nes tirdama nagrinėjamą pagalbą ji susidūrė su dideliais sunkumais.

Dėl priimtinumų

- 27 Per rašytinę proceso dalį Komisija nurodė, kad, viena vertus, antrasis reikalavimas, kuriuo ieškovė prašo panaikinti 2017 m. rugsėjo 5 d. raštą, kuriuo jai buvo pranešta apie ginčijamą sprendimą, yra nepriimtinas, ir, kita vertus, ieškovė neįrodė, jog turi teisę pareikšti ieškinį, kiek tai susiję su antrojo pagrindo pirma ir antra dalimis.
- 28 Ieškovė nesutinka su Komisijos argumentais.
- 29 Paklausta apie tai per posėdį Komisija nurodė nebeturinti abejonių dėl ieškinio priimtinumų, ir tai buvo pažymėta teismo posėdžio protokole.
- 30 Iš tiesų, nors ginčijamas sprendimas oficialiai skirtas tik Slovakijos Respublikai, iš paskutinio jo 65 punkto, esančio antraštinėje dalyje „Išvada“, aišku, kad „skundas, kurį pateikė anoniminis skundo pateikėjas pagal [Reglamento 2015/1589] 24 straipsnio 2 dalį, atmetamas kaip nepagrįstas“. Kadangi akivaizdu, jog šio skundo pateikėjas yra ieškovė, reikia konstatuoti, kad tuo sprendimu Komisija aiškiai

atmetė šį skundą dėl minėtą sprendimą pagrindžiančio esminio motyvo, o tai prilygsta sprendimo priėmimui, net jei pagal suformuotą jurisprudenciją jai tokios pareigos nenustatyta (žr. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 45 ir 46 punktus), todėl ieškovę reikia atitinkamai pripažinti to sprendimo adresate, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą.

- 31 Darytina išvada, kad visas ieškinys yra priimtinas, neatsižvelgiant į tai, ar ginčijamas sprendimas turi būti pripažintas sprendimu neteikti prieštaravimų pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 3 dalį (žr. šio sprendimo 35–59 punktus). Bet kuriuo atveju iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad skųsdamas tokį sprendimą ieškovas gali remtis bet koku pagrindu, galinčiu įrodyti, kad per preliminaraus priemonės, apie kurią buvo pranešta, tyrimo procedūrą Komisijos turimos informacijos ir įrodymų vertinimas turėjo sukelti abejonių dėl šios priemonės suderinamumo su vidaus rinka (žr. 2011 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Komisija / Kronoply ir Kronotex*, C-83/09 P, EU:C:2011:341, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Nagrinėjamu atveju ieškovė, kaip su nagrinėjamos pagalbos gavėju konkuruojanti įmonė ir suinteresuotoji šalis, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, šiuo ieškiniu siekia, be kita ko, apsaugoti procesines teises, kurias ji būtų turėjusi pagal šią nuostatą, jei Komisija būtų nusprendusi pradėti oficialią tyrimo procedūrą. Taigi šiuo tikslu laikytinas priimtinu ne tik pirmasis pagrindas ir antrojo pagrindo trečia dalis, bet ir antrojo pagrindo pirma ir antra dalys, kuriomis siekiama įrodyti, kad Komisijos turimos informacijos ir įrodymų vertinimas per preliminaraus tyrimo procedūrą turėjo sukelti abejonių dėl nagrinėjamos pagalbos suderinamumo su vidaus rinka.
- 32 Galiausiai, kadangi pirmasis ieškovės reikalavimas yra priimtinas, nėra reikalo nagrinėti antrojo papildomo reikalavimo, pateikto tuo atveju, jei pirmasis reikalavimas būtų pripažintas nepriimtinu, priimtinumom.

Dėl esmės

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento 2015/1589 15 straipsnio 1 dalies, siejamos su to paties reglamento 4 straipsniu, pažeidimu

- 33 Kaip pirmąjį ieškinio pagrindą ieškovė nurodo esminio procedūrinio reikalavimo, t. y. Reglamento 2015/1589 15 straipsnio 1 dalies, siejamos su to paties reglamento 4 straipsniu, pažeidimą. Iš esmės ji mano, kad Komisija, atsakydama į jos pateiktą skundą, vietoj ginčijamo sprendimo turėjo priimti vieną iš to paties reglamento 4 straipsnio 2–4 dalyse numatytų sprendimų.
- 34 Komisija iš esmės teigia, kad, remiantis jos išvada, jog nagrinėjamai pagalbai pagal Reglamentą Nr. 651/2014 neturėjo būti taikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga pranešti ir gauti leidimą, šioje byloje jos atliktas patikrinimas nebuvo susijęs su preliminaraus tyrimo procedūra ir ji neturėjo nei kompetencijos, nei pareigos priimti vieną iš Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 2–4 dalyse numatytų sprendimų. Ginčijamas sprendimas yra *sui generis* sprendimas, kuris yra tik deklaratyvus pobūdžio.
- 35 Reikia priminti suformuotą jurisprudenciją, kurioje nustatyta, kad, suinteresuotosioms šalims pateikus galimas papildomas pastabas arba pasibaigus protingam terminui, pagal Reglamento 2015/1589 15 straipsnio 1 dalį Komisija privalo užbaigti preliminarų patikrinimo etapą ir priimti sprendimą pagal šio reglamento 4 straipsnio 2, 3 arba 4 dalis, t. y. sprendimą, kuriuo konstatuojamas pagalbos nebuvimas, neteikiami prieštaravimai arba pradedama oficiali tyrimo procedūra (šiuo klausimu žr. 2017 m. gegužės 31 d. Sprendimo *DEI / Komisija*, C-228/16 P, EU:C:2017:409, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 36 Ši pareiga susijusi su pripažinimu, kad valstybės pagalbos srityje skundo pateikėjas turi teisę inicijuoti, pateikdamas skundą ar informaciją dėl galbūt neteisėtos pagalbos, preliminaraus tyrimo procedūrą, kurią Komisija būtinai privalo užbaigti priimdama sprendimą, kaip tai numatyta Reglamento 2015/1589 4 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimo *Athinaiiki Techniki / Komisija*, C-521/06 P, EU:C:2008:422, 37–40 punktus; 2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Athinaiiki Techniki / Komisija*, C-362/09 P, EU:C:2010:783, 62 ir 63 punktus ir 2013 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Komisija / Ryanair*, C-615/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:310, 35 punktą).
- 37 Reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju Komisijai buvo pateiktas skundas, kuriame buvo informacijos apie galbūt neteisėtą pagalbą, apie kurią nepranešta ir kuri yra nesuderinama su reikalavimais, išplaukiančiais tiek iš Reglamento Nr. 651/2014, tiek iš SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkto.
- 38 Priešingai, nei teigia Komisija, 35 ir 36 punktuose nurodyti principai *mutatis mutandis* taikomi suinteresuotosios šalies pateiktam skundai, kuriame teigiama, kad netaikytos arba neteisingai taikytos bendrosios išimties reglamento, būtent Reglamento Nr. 651/2014, sąlygos, todėl pagalbos priemonei netaikyta pareiga pranešti pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį. Iš tikrųjų priimdama tokius bendrosios išimties reglamentus Komisija nacionalinėms valdžios institucijoms ne perduoda savo kontrolės ir sprendimų priėmimo įgaliojimus valstybės pagalbos srityje, įskaitant įgaliojimus, susijusius su skundų nagrinėjimu, bet visiškai išsaugo savo priežiūros įgaliojimus pagal SESV 108 straipsnį ir Reglamento 2015/1589 12 straipsnio 1 dalį, kiek šie, be kita ko, susiję su patikrinimu, ar šios valdžios institucijos laikėsi pagrindinės pareigos pranešti apie pagalbos priemones ir uždrausti jas įgyvendinti pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį. Taip juo labiau turi būti vertinama atsižvelgiant į naujausioje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pripažintus kriterijus (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 132–135 ir 140–144 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją), dėl kurių atitinkamos šalys turėjo galimybę pareikšti savo pastabas, atsakydamos į Bendrojo Teismo raštu (žr. šio sprendimo 17 punktą) ir per teismo pasėdį pateiktą klausimą.
- 39 Šie kriterijai yra būtent tokie, kaip nurodyta toliau.
- 40 Pirma, tik tuo atveju, jei valstybės narės priimta pagalbos priemonė iš tikrųjų tenkina visas Reglamente Nr. 651/2014 nustatytas atitinkamas sąlygas, valstybė narė atleidžiama nuo pareigos pranešti, o priešingu atveju, kai pagalba pagal šį reglamentą suteikta, nors neįvykdytos visos nustatytos sąlygos ja pasinaudoti, ji laikoma suteikta pažeidžiant pareigą pranešti ir turi būti pripažinta neteisėta (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 99 punktą ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 138 punktą).
- 41 Antra, pagal Reglamento 2015/1589 12 straipsnio 1 dalį Komisija, atsižvelgdama į SESV 107 ir 108 straipsnius, savo iniciatyva arba remdamasi suinteresuotosios šalies pateiktu skundu turi išnagrinėti tokią pagalbą, suteiktą pažeidžiant Reglamentą Nr. 651/2014 (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 140 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 42 Trečia, nors Komisija gali priimti reglamentus dėl išimties tam tikrai pagalbos rūšiai, kad užtikrintų veiksmingą konkurencijos taisyklių valstybės pagalbos srityje priežiūrą ir palengvintų administracinį valdymą, tokie reglamentai negali susilpninti Komisijos kontrolės šioje srityje (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 141 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 43 Ketvirta, remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad priimdama Reglamentą Nr. 651/2014 Komisija nacionalinėms valdžios institucijoms nesuteikė įgaliojimų priimti galutinį sprendimą dėl atleidimo nuo pareigos pranešti apimties, taigi ir dėl tame reglamente nustatytų sąlygų, kurioms

- taikomas šis atleidimas, vertinimo, vadinasi, minėtos valdžios institucijos yra tokioje pačioje padėtyje kaip ir galimi pagalbos gavėjai ir privalo užtikrinti, kad jų sprendimai neprieštarautų tam reglamentui, o tuo atveju, jei nacionalinės valdžios institucija pagalbą nepagrįstai suteikia pagal tą patį reglamentą, ji tai daro pažeisdama tiek to reglamento nuostatas, tiek SESV 108 straipsnio 3 dalį (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 101–103 punktus ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 142 ir 143 punktus).
- 44 Penkta, tais atvejais, kai valstybė narė mano, jog pagalba atitinka Reglamente Nr. 651/2014 nustatytas sąlygas, galima tik preziumuoti, kad ji yra suderinama su vidaus rinka, o tokios pagalbos atitiktis šioms sąlygoms gali būti ginčijama tiek nacionaliniame teisme ar nacionalinėje institucijoje, tiek skundžiama Komisijai (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 144 punktą).
- 45 Šešta, Reglamentas Nr. 651/2014 nedaro poveikio Komisijos išimtinai kompetencijai pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį vertinti pagalbos, suteiktos pagal minėtą reglamentą, suderinamumo su vidaus rinka, vadinasi, Komisija yra vienintelė, turinti teisę pripažinti tokią pagalbą suderinama su vidaus rinka pagal šią nuostatą (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 146 punktą).
- 46 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisijos argumentas, jog ji ginčijamą sprendimą priėmė ne per preliminaraus tyrimo procedūrą ir netgi neturėjo kompetencijos atlikti preliminaraus tyrimo, kad nustatytų, ar nagrinėjama pagalba tenkina Reglamente Nr. 651/2014 numatytas išimties taikymo sąlygas, turi būti atmestas. Viena vertus, reikia konstatuoti, kad dėl ieškovės skundo buvo inicijuota minėta preliminaraus tyrimo procedūra, kurią Komisija turėjo užbaigti ir priimti sprendimą pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnį (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 35 ir 36 punktuose nurodytą jurisprudenciją). Kita vertus, kaip matyti iš šio sprendimo 38–45 punktų, toks skundas galėjo būti konkrečiai susijęs su galimu bendrosios išimties reglamento, kurio kontrolę turi vykdyti Komisija, įgyvendindama savo priežiūros įgaliojimus, numatytus SESV 107 straipsnio 3 dalyje ir 108 straipsnio 3 dalyje, nuostatų nesilaikymu. Taigi šioje byloje Komisija, gavusi ieškovės skundą, privalėjo atlikti tokį preliminarų tyrimą, kad patikrintų, ar Slovakijos valdžios institucijos tinkamai taikė Reglamento Nr. 651/2014 nuostatas, arba, atvirkščiai, pažeidė joms tenkančią pareigą pranešti (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 138, 140–144 ir 146 punktus). Vadinasi, ši Komisijos pareiga atlikti tyrimą neišvengiamai reiškia, kad reikalaujama aiškinti, kontroliuojant Sąjungos teismui, atitinkamų išimties taikymo sąlygų apimtį ir patikrinti jų tinkamą taikymą nagrinėjamu atveju, o tai yra reikalavimai, kuriuos, atrodo, Komisija ketino įvykdyti ginčijamame sprendime.
- 47 Be to, negalima pritarti Komisijos argumentui, jog ji būtų buvusi kompetentinga atlikti tokį tyrimą tik tuo atveju, jei ieškovei būtų pavykę įrodyti, kad nebuvo įvykdytos atitinkamos išimties taikymo sąlygos, nes šis argumentas siejamas su jai tenkančios pareigos kontroliuoti apimties nepaisymu ar netgi su neleistinu įrodinėjimo pareigos perkėlimu. Atvirkščiai, kai Komisija gauna skundą, kuriame teigiama, kad nesilaikyta tam tikrų bendrosios išimties reglamento nuostatų ir dėl to suteikta pagalba yra neteisėta, nes apie ją nebuvo pranešta, ji ne tik turi kompetenciją patikrinti skundo pateikėjo teiginių pagrįstumą, bet ir privalo tai padaryti, kad nustatytų, ar apie nagrinėjamą priemonę jai turėjo būti pranešta ir ar ta priemonė yra neteisėta pagalba. Priešingu atveju nacionalinės valdžios institucijos, įgyvendindamos šias nuostatas, taptų pernelyg nepriklausomos, o tai prieštarautų šio sprendimo 40–43 punktuose nurodytiems jurisprudencijoje suformuotiems principams.
- 48 Dėl šio sprendimo 46 ir 47 punktuose nurodytų priežasčių visiškai nepagrįstu taip pat laikytinas Komisijos argumentas, kad ji negali „blokuoti“ priemonės, kuriai, nacionalinių valdžios institucijų teigimu, pagal tokį išimties reglamentą taikoma išimtis, įgyvendinimo, kai iš tikrųjų netenkinamos išimties taikymo sąlygos. Iš tikrųjų tokiu atveju nepranešimas apie tokią priemonę ir jos įgyvendinimas

pažeidžia SESV 108 straipsnio 3 dalį, o tai laikytina pažeidimu, dėl kurio galima kreiptis į Komisiją, be kita ko, pateikiant skundą (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 140 ir 144 punktus).

- 49 Taip pat Komisijos argumentas, kad Reglamento 2015/1589 4 straipsnyje kalbama tik apie pranešimo patikrinimą ir kad jis netaikomas, kai pagalbos priemonė tenkina visas reikalaujamas bendrosios išimties reglamento sąlygas, grindžiamas klaidingu šio sprendimo 40 ir 41 punktuose nurodytų jurisprudencijoje suformuotų principų aiškinimu, nes skundas gali sukelti abejonių dėl pagalbos priemonės suderinamumo su minėtomis sąlygomis, taigi ir dėl jos teisėtumo atsižvelgiant į SESV 108 straipsnio 3 dalį. Taip Komisija painioja kontrolės, kuri turi būti atlikta gavus skundą ir per preliminaraus tyrimo procedūrą, prielaidas, t. y. tyrimą, ar pagalba neteisėta būtent dėl to, kad netenkinamos išimties taikymo sąlygos, su tokio tyrimo rezultatu (žr. šio sprendimo 46 punkte nurodytą jurisprudenciją).
- 50 Dėl tų pačių priežasčių reikia atmesti nelogišką Komisijos argumentą, kad skundas priimtinas tik tuo atveju, kai jis susijęs su pareigos pranešti pažeidimu, todėl ir su neteisėtos pagalbos buvimu, bet ne su pagalba, apie kurią pranešta, ir kad pagalbos priemonė, atitinkanti išimties taikymo reglamente numatytas išimčiai taikomas sąlygas, negali būti laikoma tokia neteisėta pagalba. Iš tiesų šiuo argumentu pažeidžiami 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija* (C-654/17 P, EU:C:2019:634) 138–144 punktuose įtvirtinti principai, pagal kuriuos Komisija turi išnagrinėti šį skundą būtent tam, kad nustatytų, ar įtarimas, kad nesilaikyta išimties taikymo sąlygų, taigi ir pareigos pranešti, yra pagrįstas.
- 51 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad negalima pritarti nė vienam Komisijos pateiktam argumentui, kad ginčijamą sprendimą reikia kvalifikuoti kaip *sui generis* sprendimą, priimtą ne per preliminaraus tyrimo procedūrą ir ne pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnį.
- 52 Vis dėlto ši išvada nereiškia, kad ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas dėl teisės klaidos, teisinio pagrindo nebuvimo ar kompetencijos stokos. Neatsižvelgiant į tai, kaip Komisija kvalifikuoja tą sprendimą, Sąjungos teismas galiausiai privalo nustatyti jo tikrąjį teisinį pobūdį ir apimtį, atsižvelgdamas į taikytinas taisykles, taip pat išaiškinti, ar valstybės pagalbos srityje Komisijos priimamas teisės aktas gali būti skundžiamas (žr. 2019 m. liepos 11 d. Nutarties *Vattenfall Europe Nuclear Energy / Komisija*, T-674/18, nepaskelbta Rink., EU:T:2019:501, 31 ir paskesnius punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Iš tikrųjų toks aiškinimas visų pirma būtinas tam, kad šis teismas galėtų nustatyti, ar nagrinėjamas teisės aktas yra neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentinga valdžios institucija, ar dėl to, kad jam trūksta pakankamo teisinio pagrindo (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Slovakija ir Vengrija / Taryba*, C-643/15 ir C-647/15, EU:C:2017:631, 57–84 punktus ir 2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Komisija / Taryba (WRC-15)*, C-687/15, EU:C:2017:803, 40–59 punktus).
- 53 Taigi reikia įvertinti, ar dėl savo esmės, bet ne dėl savo formos, ir, nepaisant priešingos Komisijos nuomonės, kurią ji pareiškė būtent per procesą, ginčijamas sprendimas iš tikrųjų yra sprendimas pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnį.
- 54 Šiuo klausimu reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 64 punkte Komisija nusprendė, jog būtent dėl nagrinėjamos pagalbos suderinamumo su Reglamentu Nr. 651/2014 tai pagalbai taikoma išimtis, todėl ji neturi kompetencijos jos nagrinėti per preliminaraus tyrimo procedūrą, numatytą Reglamento 2015/1589 4 straipsnyje. Be to, sprendimo 65 punkte nurodyta, kad [ieškovės] skundas, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 24 straipsnio 2 dalį, atmetamas kaip nepagrįstas. Be kita ko, 2017 m. rugsėjo 5 d. rašte, kuriuo ieškovei buvo pranešta apie ginčijamą sprendimą, Komisija atsisakė patikslinti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis buvo priimtas tas sprendimas, ir tik nurodė, kad tai yra „sprendimas dėl valstybės pagalbos“. Galiausiai savo rašytinėse pastabose ir per teismo posėdį ji teigė,

kad nagrinėjamas sprendimas yra *sui generis* sprendimas, priimtas ne per preliminaraus tyrimo procedūrą ir ne pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnį, siejamą su to paties reglamento 15 straipsnio 1 dalimi, ir yra tik deklaratyvaus pobūdžio, todėl ji negali nurodyti aiškaus ar tinkamo teisinio pagrindo.

- 55 Remdamasi būtent šiais motyvais ieškovė pirmajame ieškinio pagrinde teigia, kad Komisija pažeidė esminį procedūrinį reikalavimą, dėl kurio turi būti panaikintas ginčijamas sprendimas.
- 56 Vis dėlto, kaip nurodyta šio sprendimo 35–51 punktuose, teisiškai neįmanoma ginčijamo sprendimo nepripažinti sprendimu, kuris buvo priimtas pasibaigus preliminaraus tyrimo procedūrai, vadinasi, pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 3 dalį.
- 57 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad, kaip ir sprendimas pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 3 dalį, ginčijamas sprendimas yra oficialiai skirtas Slovakijos Respublikai, tiksliau – Slovakijos Užsienio reikalų ministerijai (žr. šio sprendimo 11 punktą), o ne ieškovei, kuri pagal to paties reglamento 24 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą gavo tik minėto sprendimo kopiją (žr. šio sprendimo 12 punktą).
- 58 Be to, reikia pažymėti, kad ginčijamas sprendimas buvo paskelbtas Oficialiajame leidinyje trumpojo pranešimo forma (vadinamoji „aprašomoji“ publikacija), kaip tai suprantama pagal to paties reglamento 32 straipsnio 1 dalį (OL C 336, 2017, p. 1), antraštinėje dalyje „Leidimas teikti valstybės pagalbą remiantis [SESV] 107 ir 108 straipsnių nuostatomis“ ir skyriuje „Atvejai, kuriems Komisija neprieštarauja“ (žr. šio sprendimo 13 punktą), o tai ir yra bylos, kuriose Komisija turėjo priimti sprendimus pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 3 dalį.
- 59 Taigi atsižvelgiant į tai, kad ginčijamas sprendimas yra sprendimas nepateikti prieštaravimų dėl nagrinėjamos pagalbos, kaip šis suprantamas pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 3 dalį, pirmasis ieškinio pagrindas, susijęs su esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimu dėl to, kad Komisija nepriėmė vieno iš šio reglamento 4 straipsnio 2–4 dalyse numatytų sprendimų, turi būti atmestas.
- 60 Ši išvada vis dėlto neturi įtakos ginčijamo sprendimo kontrolės, kurią Bendrasis Teismas turi atlikti remdamasis būtent antruoju pagrindu, taikymo apimčiai.

Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkto pažeidimu

- 61 Antrojo pagrindo pirmoje dalyje ieškovė teigia, kad buvo pažeistas SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktas iš esmės dėl to, kad Komisija turėjo atlikti ne tik nagrinėjamos pagalbos suderinamumo tyrimą pagal Reglamentą Nr. 651/2014, bet ir patikrinti, ar minėta pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, aiškinamą atsižvelgiant į 2014–2020 m. Regioninės valstybės pagalbos teikimo gaires (OL C 209, 2013, p. 1, toliau – regioninės pagalbos gairės), kuriose numatytas perteklinių pajėgumų kriterijaus vertinimas. Komisija iš esmės atsikerta, kad šioje byloje taikytiną teisinį pagrindą sudaro tik taikytini bendrosios išimties reglamentai, o ne minėtos gairės.
- 62 Reikia konstatuoti, kad šiai ieškinio pagrindo daliai negalima pritarti. Ji grindžiama klaidinga prielaida, kad gavusi skundą, kuriame teigiama, jog neįvykdytos bendrosios išimties reglamento, kuriuo, be kita ko, siekiama įgyvendinti SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytus kriterijus, sąlygos, Komisija negali apsiriboti patikrinimu, ar nagrinėjama pagalba atitinka minėtas sąlygas, bet taip pat turi patikrinti šios pagalbos suderinamumą su vidaus rinka pagal šią SESV nuostatą. Be to, ieškovė klaidingai mano, kad minėta nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant, be kita ko, į tokias elgesio taisykles, kurias Komisija pati sau nustatė, kaip antai regioninės pagalbos gaires.
- 63 Iš tiesų, pirma, neapribojant galimybės ginčyti trūkumų galbūt turinčios bendrosios išimties reglamento nuostatos teisėtumą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, pateikiant neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, kaip jis suprantamas pagal SESV 277 straipsnį, nors ieškovė nagrinėjamu atveju to nepadarė, tokio reglamento nuostatos, atitinkamos valstybės narės ir teisės subjektų požiūriu, išsamiai

reglamentuoja jame numatytas tiesiogiai taikomas išimties sąlygas. Bet kuris kitas aiškinimas lemtų, kad, nepaisant to, jog tenkinamos šios išimties taikymo sąlygos, nacionalinės valdžios institucijoms nebūtų automatiškai leidžiama nepranešti apie nagrinėjamą priemonę ir ją įgyvendinti ir jos toliau rizikuotų pažeisti SESV 108 straipsnio 3 dalį (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 59, 86, 87 ir 99 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 128 ir 138 punktus).

- 64 Vis dėlto toks aiškinimas galėtų pakenkti ne tik bendrosios išimties reglamento nuostatų tiesioginiam taikymui, kaip tai suprantama pagal SESV 288 straipsnio antrą pastraipą, bet ir jų veiksmingumui, kuris būtent ir yra SESV 109 straipsnyje įtvirtintas tikslas nustatyti pagalbos kategorijas, kurioms *ipso facto* netaikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta procedūra, vadinasi, ir teisinio saugumo principui. Taigi iš Reglamento Nr. 651/2014 7 konstatuojamosios dalies matyti, kad vienintelei valstybės pagalbai, kuriai netaikomas šis reglamentas, toliau taikoma SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatyta pareiga pranešti (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 57–59 punktus ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 127 ir 128 punktus).
- 65 Šie principai taikomi *mutatis mutandis*, kai Komisija turi patikrinti, ar nacionalinės valdžios institucijos tinkamai taikė bendrosios išimties reglamento nuostatas. Priešingu atveju teisinės tokio reglamento pasekmės, t. y. nuo pareigos pranešti apie pagalbą nukrypti leidžiančių nuostatų tiesioginis poveikis, ir šiuo tikslu nustatytų išimties sąlygų tiesioginis taikymas bei teisinis išsamumas, taptų neveiksmingi tik dėl to, kad Komisijai galima pateikti skundą, kuriuo siekiama *ex post facto* patikrinti, ar nacionalinės valdžios institucijos šiuo atžvilgiu padarė klaidų ir taip pažeidė pareigą pranešti. Tačiau, nors Komisija, kontroliuojama Sąjungos teismo, privalo patikrinti, ar tokios klaidos egzistuoja, jos priežiūros pareiga vis dėlto negali paveikti šio bendrosios išimties reglamento nuostatų teisinio pobūdžio.
- 66 Antra, pajėgumų pertekliaus atitinkamoje rinkoje prevencijos kriterijus neminimas kaip išimties taikymo regioninei investicinei pagalbai, kaip ši suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 14 straipsnį, sąlyga. Todėl ieškovė nepagrįstai tvirtina, kad pagal minėtą reglamentą reikalaujama, kad nacionalinės valdžios institucijos arba Komisija atsižvelgtų į galimą tokių pajėgumų pertekliaus atsiradimą. Vadinasi, Komisija teisingai teigia, kad pagal šį reglamentą ji, nagrinėdama ieškovės skundą, neturėjo kompetencijos vertinti šio aspekto ir kad jos atlikta to paties reglamento 14 straipsnio sąlygų analizė, pateikta ginčijamo sprendimo 57 punkto a ir b papunkčiuose, iš esmės buvo pakankama.
- 67 Vadinasi, taip pat reikia atmesti ieškovės argumentą, kad priimdama bendrosios išimties reglamentą Komisija „neišnaudojo“ savo diskrecijos pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį. Net jeigu paaiškėtų, kad tam tikros bendrosios išimties reglamento nuostatos yra neišsamios ir nesuderinamos su pirmine teise, visų pirma su SESV 107 straipsnio 3 dalimi, o tai savaime lemtų pareigos pranešti ir prirėkus draudimo įgyvendinti nagrinėjamą pagalbą, kaip tai suprantama pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, pažeidimą, Bendrasis Teismas galėtų apie tai sužinoti tik gavęs neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, pateiktą pagal SESV 277 straipsnį. Vis dėlto šioje byloje ieškovė, remdamasi šia nuostata ir dėl šių priežasčių, nesirėmė bent jau daliniu Reglamento Nr. 651/2014 14 straipsnio neteisėtumu.
- 68 Reikia patikslinti, kad jei po to, kai buvo pateiktas skundas, Komisija būtų konstatavusi, kad nacionalinės valdžios institucijos netinkamai taikė bendrosios išimties reglamento sąlygas, nes iš tikrųjų apie nagrinėjamą pagalbą turėjo būti pranešta pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, ji, be abejo, būtų privalėjusi įvertinti šios pagalbos suderinamumą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą, kartu atsižvelgdama į papildomus regioninės pagalbos teikimo gairėse, kurias pati sau nustatė, esančius kriterijus. Vis dėlto pats šios kontrolės vykdymas siekiant nustatyti, ar nacionalinės valdžios institucijos laikosi bendrosios išimties reglamente numatytų išimties taikymo sąlygų, yra paprasčiausia teisėtumo

kontrolė, visiškai nesusijusi su argumentais dėl diskrecijos, kuria naudojasi Komisija tik tada, kai konkrečiu atveju taiko SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 78 ir 79 punktus).

- 69 Trečia, nepaisant to, kas išdėstyta, ieškovė neįrodė, kad jurisprudencijoje, susijusioje su SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktu, numatyta atsižvelgti į pajėgumų pertekliaus atitinkamoje rinkoje prevencijos kriterijų kaip į iš pirminės teisės išplaukiantį reikalavimą. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal šią nukrypti leidžiančią nuostatą nereikalaujama, kad nebūtų konkurencijos iškraipymo ar jo grėsmės, kuris yra tik vienas iš SESV 107 straipsnio 1 dalyje numatytos pagalbos sąvokos kriterijų. Priešingai, SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkto arba reglamento taikymas neišvengiamai reiškia, kad nagrinėjama priemonė tenkina visas pagalbos sąvokos sąlygas, įskaitant tą, kuri susijusi su konkurencijos iškraipymu, ir nėra būtina dar kartą patikrinti jos antikonkurencinį poveikį, ypač dėl to, kad atitinkamoje rinkoje atsirado pajėgumų perteklius (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 93 ir 94 punktus ir 2019 m. birželio 20 d. Sprendimo *a&o hostel and hotel Berlin / Komisija*, T-578/17, nepaskelbtas Rink., EU:T:2019:437, 123 punktą). Iš tiesų, priešingai, nei nustatyta SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte, pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą net nereikia tikrinti, ar prekybos sąlygos yra iškraipytos taip, kad prieštarautų bendrajam interesui.
- 70 Vis dėlto jurisprudencija, kuria remiasi ieškovė, yra išimtinai susijusi su elgesio taisyklių, kurias Komisija pati sau nustatė, o ne su pirminės teisės, su kuria tos taisyklės, dėl kurių, kaip pripažino Teisingumo Teismas, negali būti išnaudota Komisijos diskrecija pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį, vis tiek privalo būti suderinamos, aiškinimu ir įgyvendinimu (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 8 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, 71 ir 72 punktus; 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *Kotnik ir kt.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 41 punktą ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 83 punktą). Be to, Sąjungos teismas, neatsižvelgdamas į bendrosios išimties reglamento taikymo sritį, tik įvertino, ar Komisija netinkamai taikė elgesio taisykles, kurios buvo aiškiai susijusios su pajėgumų pertekliaus problema, ir ar šiuo klausimu ji padarė akivaizdžią vertinimo klaidą (šiuo klausimu žr. 1997 m. sausio 14 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-169/95, EU:C:1997:10, 22 punktą ir 2009 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Holland Malt / Komisija*, T-369/06, EU:T:2009:319, 136 punktą). Vis dėlto šiomis aplinkybėmis šis teismas nenagrinėjo, ar, atvirkščiai, kaip teigia ieškovė, tam tikri tokiose elgesio taisyklėse įtvirtinti kriterijai tiesiogiai išplaukia iš pačios pirminės teisės nustatytų reikalavimų, ir neįvertino bendrosios išimties reglamento teisinės reikšmės ar bent jau teisėtumo atsižvelgiant į pirminę teisę.
- 71 Ketvirta, reikia priminti suformuotą jurisprudenciją, kurioje pripažįstama, kad įgyvendindama savo plačią diskreciją pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį Komisija gali priimti gaires, kad nustatytų kriterijus, kuriais remdamasi ketina įvertinti valstybių narių numatytų pagalbos priemonių suderinamumą su vidaus rinka. Priimdama tokias elgesio taisykles ir viešai paskelbdama, kad nuo šio momento taikys jas atvejams, susijusiems su šiomis taisyklėmis, Komisija apriboja savo diskreciją ir iš principo negali nukrypti nuo šių taisyklių, nes priešingu atveju jai gali būti skirta sankcija už bendrųjų teisės principų, pavyzdžiui, vienodo požiūrio ar teisėtų lūkesčių apsaugos principų, pažeidimą (žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P, EU:C:2019:634, 81 ir 82 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Tačiau, nors Komisija privalo laikytis tokių taisyklių, tai privalo daryti tik tiek, kiek jos atitinka tinkamą Sutarties normų taikymą, o šių taisyklių negalima aiškinti taip, kad būtų susiaurinta SESV 107 ir 108 straipsnių taikymo sritis ar prieštaraujama juose nustatytiems tikslams (žr. 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Vokietija ir kt. / Kronofrance*, C-75/05 P ir C-80/05 P, EU:C:2008:482, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 72 Šie argumentai *mutatis mutandis* taikomi bendrosios išimties reglamento nuostatoms, kurios taip pat lemia tai, kad Komisija *ex ante* įgyvendina savo įgaliojimus pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, 65 ir 102 punktus ir 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Bayerische Motoren Werke ir Freistaat Sachsen / Komisija*, C-654/17 P,

EU:C:2019:634, 135 punktą), tačiau kurios, skirtingai nei elgesio taisyklės, yra teisiškai privalomos ir tiesiogiai taikomos valstybių narių vidaus teisės sistemoje pagal SESV 288 straipsnio antrą pastraipą. Iš tiesų šios nuostatos turi ribojamąjį poveikį Komisijos atžvilgiu, nes jose nustatyti pagalbos, kuriai turi būti *ipso facto* taikoma išimtis pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį, kriterijai, todėl šiai pagalbai negalioja Komisijos pareiga pranešti ir patikrinti, žinoma, su sąlyga, kad šie kriterijai atitinka viršesnes teisės normas, įskaitant SESV 107 ir 108 straipsnius. Be to, elgesio taisyklės negali apriboti teisiškai privalomų ir tiesiogiai taikomų bendrosios išimties reglamento nuostatų taikymo srities. Tai neįmanoma dar ir dėl to, kad, pirma, minėtos taisyklės jokių būdu nėra teisiškai privalomos valstybėms narėms (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *Kotnik ir kt.*, C-526/14, EU:C:2016:570, 44 punktą), ir, antra, jos, be kita ko, yra skirtos tam, kad Komisija jomis vadovautųsi ir kad būtų apribotas naudojimas jai suteikta diskrecija taikant SESV 107 straipsnio 3 dalį per procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, taigi jos nepatenka į bendrosios išimties reglamento taikymo sritį.

- 73 Darytina išvada, kad tokios elgesio taisyklės, kurias Komisija priėmė įgyvendindama savo įgaliojimus organizuoti savo procedūras valstybės pagalbos srityje, negali nukrypti nuo viršesnių teisės normų, įskaitant bendrosios išimties reglamentus. Taigi, kad ir kokia būtų minėtų elgesio taisyklių apimtis, jos savaime negali sumenkinti šiuose reglamentuose numatytų išimties taikymo sąlygų apimties.
- 74 Penkta, reikia konstatuoti, kad Reglamento Nr. 651/2014 14 straipsnyje, kuris taikomas šioje byloje, nėra nuorodos į regioninės pagalbos gaires, būtent į jų 114 dalį, susijusią su dėl valstybės pagalbos atsiradusios pajėgumų plėtros antikonkurenciniu poveikiu. Šiuo klausimu minėtas straipsnis aiškiai skiriasi nuo to paties reglamento 15 straipsnio 1 dalies, kiek tai susiję su regioninei veiklai skirta pagalba, nes jame aiškiai minima tų gairių 161 dalis. Taigi Komisija nesiekė, kad regioninės investicinės pagalbos suderinamumo sąlygos priklausytų nuo šiose gairėse numatytų elgesio taisyklių. Todėl, priešingai, nei teigia ieškovė, nei nacionalinės valdžios institucijos, nei Komisija neprivalėjo į tai atsižvelgti, aiškindamos ir taikydamos šio reglamento 14 straipsnį.
- 75 Galiausiai šio vertinimo nepaneigia ieškovės argumentai, susiję su proporcingumo principu ir su jos teise užsiimti verslu. Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad ji nenurodė galimo Reglamento Nr. 651/2014 14 straipsnio neteisėtumo atsižvelgiant į šias viršesnes teisės normas pagal SESV 277 straipsnį arba bent jau nepaiškino, kaip, nepaisant aiškios ir išsamios šio reglamento formuluotės, jis galėtų būti aiškinamas taip, kad atitiktų šias taisykles, todėl turėtų būti atsižvelgta į galimą perteklinių pajėgumų susidarymą nagrinėjamoje rinkoje.
- 76 Taigi antrojo pagrindo pirmą dalį reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl antrojo pagrindo antros dalies, susijusios su SESV 109 straipsnio, aiškinamo atsižvelgiant į Reglamento Nr. 651/2014 58 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 3 dalies a punktą, pažeidimu

– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su klaidingu pagalbą gavusios įmonės pripažinimu MVI

- 77 Antrojo pagrindo antroje dalyje ieškovė, pateikdama pirmąjį kaltinimą, teigia, kad taikydama Reglamento Nr. 651/2014 6 straipsnio 3 dalies a punktą Komisija padarė vertinimo arba teisės klaidą, nes nagrinėjama pagalba iš tikrųjų yra *ad hoc* pagalba, suteikta didelei įmonei. Komisija pažeidė šią nuostatą, kai klaidingai pritarė ir nepatikrino Slovakijos valdžios institucijų atlikto pagalbą gavusios įmonės kvalifikavimo kaip MVI, kaip tai suprantama pagal to paties reglamento I priedo 2 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgiant į partnerystės ir kontrolės ryšius, kurie buvo būdingi šiai įmonei iki ir po to, kai bendrovė P. perleido savo akcijas bendrovei N. pagal minėto priedo 3 straipsnį ar bent jau pagal 4 straipsnio 2 dalį, ši įmonė turėjo būti laikoma didele įmone. Komisija, be kita ko, nepakankamai išnagrinėjo ryšius, egzistuojančius tarp, viena vertus, bendrovės P. ir, kita vertus, tam tikros šeimos ir kitų bendrovių, kurias jos nariai valdo ar kontroliuoja, taip pat pagrindinio bendrovės N. akcininko padėties nuo 2013 m. rugpjūčio 7 d., įskaitant jo ryšius su kitomis bendrovėmis. Dėl šių priežasčių Komisija suklydo, taikydama kriterijus, reglamentuojančius *ad hoc* pagalbą, skiriamą didelėms

įmonėms, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 6 straipsnio 3 dalies a punktą, o nesant kruopštaus ir išsamaus tyrimo šiuo klausimu, jai turėjo kilti abejonų dėl šios pagalbos suderinamumo su vidaus rinka. Atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktus klausimus ieškovė patikslina, kad bet kuriuo atveju tam, kad nagrinėjamą įmonę būtų galima pripažinti MVĮ, Komisija turėjo išnagrinėti, ar buvo tenkinamos šio priedo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos, tačiau apie tai nėra jokio įrašo ginčijamo sprendimo motyvuose, priešingai, nei reikalaujama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą.

- 78 Komisija iš esmės atsako, kad 2012 m. gruodžio 31 d. bendrovėms P. ir N. sudarius sutartį dėl 100 % pagalbą gavusios įmonės akcijų perleidimo, kuri Slovakijos įmonių registre buvo įregistruota 2013 m. rugpjūčio 7 d., nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu, t. y. 2013 m. lapkričio 7 d., pagalbą gavusi įmonė buvo MVĮ, kurios vienintelė savininkė buvo bendrovė N. Todėl argumentas, susijęs su tam tikrų fizinių asmenų turima bendrovės P. kontrole, yra nereikšmingas, nes pastaroji bendrovė ir minėta įmonė buvo susijusios įmonės, kaip tai suprantama pagal 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003, p. 36, toliau – rekomendacija dėl MVĮ) priedo 3 straipsnio 3 dalies trečią pastraipą, prieš bendrovei N. išperkant akcijas. Bet kuriuo atveju nebuvo jokios priežasties abejoti Slovakijos valdžios institucijų pateikta informacija, pagal kurią 2010 ir 2011 m. bendrovė P. ir su ja susijusios įmonės turėjo ne daugiau nei 120 darbuotojų ir nebuvo viršyta nei jų 50 mln. EUR apyvarta, nei bendras metinis 43 mln. EUR balansas. Be to, tai, kad ši įmonė nuo 2011 m. liepos 9 d. turėjo kapitalo dalių kitose įmonėse, netenkinio Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų kriterijų. Argumentas, kad viena šeima ir toliau darė lemiamą įtaką bendrovei P., yra nereikšmingas, nes nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu ši bendrovė nebeturėjo nagrinėjamos įmonės akcijų. Komisijos nuomone, argumentas, susijęs su dvejų metų terminu, numatytu minėto priedo 4 straipsnio 2 dalyje, taip pat nereikšmingas, nes bendrovė P. nagrinėjamu laikotarpiu negalėjo būti kvalifikuojama kaip didelė įmonė.
- 79 Komisija patikslina, kad pagalbą gavusi įmonė ir bendrovė N. nebuvo susijusios su kitomis įmonėmis per tam tikrus fizinius asmenis, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 3 dalies ketvirtą pastraipą. Žinoma, pagalbą gavusios įmonės generalinis direktorius laikotarpiu nuo 2012 m. gruodžio 28 d. iki kovo 1 d. ir jo pavaduotojas nuo 2012 m. gruodžio 28 d. turėjo įvairių įgaliojimų skirtingose įmonėse. Tačiau, išskyrus nuomos sutartį, sudarytą su bendrove E. F., nė viena iš šių įmonių neveikia toje pačioje ar gretimoje rinkoje kaip ir pagalbą gavusi įmonė. Konkrečiai kalbant, remiantis Slovakijos įmonių registre turima informacija, bendrovė L. vykdo veiklą įvairiuose ekonomikos sektoriuose. Ieškovės pateiktas *Borský Peter* telkinio žemėlapis yra nepakankamai tikslus ir neturi jokios įrodomosios galios, kiek tai susiję su galimais ryšiais tarp pastarosios bendrovės ir pagalbą gavusios įmonės. Komisija tvirtina neturinti įrodymų, patvirtinančių, kad minėtas generalinis direktorius darė lemiamą įtaką bendrovei L. ar buvo jos savininkas arba kad pagalbą gavusi įmonė ar bendrovė N. bendradarbiavo su bendrove L. taip, kad jos negalėjo būti laikomos ekonomiškai nepriklausomomis viena nuo kitos.
- 80 Komisija daro išvadą, kad pagalbą gavusi įmonė atitiko visas sąlygas, todėl nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu galėjo būti laikoma MVĮ. Taigi tam, kad būtų įrodytas šios pagalbos skatinamasis poveikis, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 651/2014 6 straipsnio 2 dalį, būtų pakakę nustatyti, kad paraiška gauti pagalbą buvo pateikta prieš pradėdant investicinio projekto darbus.
- 81 Pirmiausia reikia priminti, kad, atsižvelgiant į tai, kas nurodyta posėdžio protokole, šalys mano, jog klausimas, ar pagalbą gavusi įmonė nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu buvo MVĮ, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedą, kurio formuluotė atitinka rekomendacijos dėl MVĮ priedo formuluotę, yra teisės klausimas, kuriam taikoma Bendrojo Teismo kontrolė ir kuris turi lemiamą reikšmę siekiant išspręsti šį ginčą. Šiuo klausimu Komisija patikslina, ir ieškovė to neginčija, kad, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 57 punkto b papunkčio, pagal minėto reglamento 14 straipsnio 12 dalį pagalbos intensyvumas, išreikštas bendruoju subsidijos ekvivalentu (BSE), neturi viršyti didžiausio pagalbos intensyvumo, nustatyto regioninės pagalbos žemėlapyje, galiojančiame

pagalbos suteikimo momentu atitinkamoje vietovėje, t. y. šioje byloje – Slovakijos regioninės pagalbos žemėlapyje, apimančiame laikotarpį nuo 2007 iki 2013 m., kuriame didelėms įmonėms numatyta riba yra 40 % BSE. Be to, iš to paties punkto matyti, kad pagal šio reglamento 14 straipsnio 2 dalį, siejamą su to paties reglamento 2 straipsnyje pateikta sąvoka „remiamos vietovės“, pagal Slovakijos regioninės pagalbos žemėlapi, kuris apima 2014–2020 m. laikotarpį, turi būti taikoma aukščiausia BSE riba, t. y. 25 % didelėms įmonėms, 35 % vidutinėms ir 45 % mažoms įmonėms.

- 82 Dėl ginčijamo sprendimo turinio reikia pažymėti, kad ieškovės kaltinimas yra trumpai apibendrintas minėto sprendimo 24 punkte, nurodant įtariamus ryšius tarp pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės P. bei jos savininkų ar vadovų. To sprendimo 38 ir 39 punktuose išdėstyta Slovakijos valdžios institucijų pateikta informacija apie partnerystės ryšius, kurie turėjo įtakos minėtos įmonės padėčiai nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu, kai 100 % jos akcijų priklausė vienintelei bendrovei N., kurios 99,94 % ir 0,06 % dalis atitinkamai kontroliavo du fiziniai asmenys, iš kurių pirmasis yra šios įmonės generalinis direktorius.
- 83 Vis dėlto ginčijamo sprendimo 38 ir 39 punktuose neaprašyti pagalbą gavusios įmonės išoriniai ir kontrolės ryšiai su, be kita ko, bendrove P. bei jos akcininkais arba vadovais, kuri yra bendrovės N. pirmtakė. Tai atitinka pastabų, kurias Slovakijos valdžios institucijos pateikė 2016 m. gegužės 13 d. rašte, atsakydamos į Komisijos prašymą pateikti informacijos, turinį. Šiose pastabose minėtos valdžios institucijos rėmėsi tuo, kad ieškovės tvirtinimai yra nereikšmingi, nes nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu bendrovė P. neturėjo partnerystės ir kontrolės ryšių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnį, nei su pagalbą gavusia įmone, nei su bendrove N. Dėl bendrovės P. situacijos Slovakijos valdžios institucijos tik pažymėjo, kad šios bendrovės akcininkų struktūra joms nėra žinoma, nes tokia informacija nėra viešai prieinama. Be to, šių valdžios institucijų teigimu, iki 2012 m. kovo 14 d. pagalbą gavusios įmonės direktoriaus pavaduotojas nebuvo nei jokios kitos įmonės, įsteigtos Slovakijoje laikotarpiu nuo 2012 m. kovo 14 d. iki gruodžio 31 d., akcininkas, nei narys.
- 84 Šios aplinkybės, siejamos su Komisijos argumentais, pateiktais vykstant procesui, taip pat atsakant į Bendrojo Teismo raštu pateiktus klausimus (žr. šio sprendimo 78–80 punktus), rodo, kad ją tenkino šios Slovakijos valdžios institucijų pastabos dėl tokios pagalbą gavusios įmonės padėties, kokia ji buvo iki jos akcijų perleidimo bendrovei N., t. y. kai ją dar kontroliavo bendrovė P. Šį vertinimą patvirtina motyvai, nurodyti ginčijamo sprendimo 57 punkto d papunktyje, kuriame Komisija, atsižvelgdama į Slovakijos valdžios institucijų pastabas, pateikia savo poziciją dėl ieškovės kaltinimo. Iš esmės jame pažymėta, kad, kaip teigia Komisija, minėtos valdžios institucijos pakankamai įrodė, kad pagalbą gavusi įmonė nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu, o tai įvyko pagal 2013 m. lapkričio 7 d. taikytą Slovakijos teisę, buvo MVĮ. Tame punkte Komisija tvirtina, kad nėra jokio ryšio tarp pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės N., kaip tai suprantama atsižvelgiant į sąvokas „asocijuotosios įmonės“ ir „susijusios įmonės“, kurios apibrėžtos rekomendacijos dėl MVĮ priedo 3 straipsnio 2 ir 3 dalių pirmoje ir trečioje pastraipose, atitinkančiose Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 2 ir 3 dalių formuluotes. Ji taip pat mano, kad, atsižvelgiant į jurisprudenciją ir į jos sprendimų praktiką, šioje byloje netenkinamas įmonių, susijusių per fizinį asmenį ar fizinių asmenų grupę ir veikiančių bendrai, kriterijus, nes bent dalis jų veiklos turėtų būti vykdoma toje pačioje nagrinėjamoje rinkoje arba gretimose rinkose, kaip tai suprantama pagal minėtos rekomendacijos priedo 3 straipsnio 3 dalies ketvirtą ir penktą pastraipas, kurių formuluotės atitinka to reglamento I priedo 3 straipsnio 3 dalies ketvirtą ir penktą pastraipas. Nesant įrodymų apie stiprius komercinius ryšius, pavyzdžiui, pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės N. bei jos pagrindinio akcininko sudarytų pardavimo ar pirkimo, tiekėjų pasidalijimo sutarčių ar sutarčių dėl kitų komercinių interesų, negali būti laikoma, kad minėta įmonė ir minėta bendrovė nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu buvo susijusios įmonės. Komisija, kaip ir Slovakijos valdžios institucijos, daro išvadą, kad ši įmonė kartu su bendrove N. yra MVĮ. Šiai išvadai pagrįsti ginčijamame sprendime pateikta lentelė, kurioje nurodytas bendras darbuotojų skaičius, bendra apyvarta ir bendri pagalbą gavusios įmonės bei bendrovės N. metiniai rezultatai už 2010–2015 m.

- 85 Šiuo klausimu reikia priminti, jog, aišku, kad nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu, t. y. 2013 m. lapkričio 7 d., iš tikrųjų nebebuvo jokio struktūrinio ryšio tarp pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės P., kuri perleido visas šios įmonės akcijas bendrovei N. Kaip remdamasi jurisprudencija (žr. 2013 m. kovo 21 d. Sprendimo *Magdeburger Mühlenwerke*, C-129/12, EU:C:2013:200, 40 punktą ir 2017 m. liepos 6 d. Sprendimo *Nerea*, C-245/16, EU:C:2017:521, 32 ir 33 punktus) teigia Komisija, Reglamento Nr. 651/2014 2 straipsnio 28 punkte pateikta sąvoka „pagalbos suteikimo data“ yra ta diena, kai pagal nacionalinę teisę pagalbos gavėjui suteikiama įstatyme įtvirtinta teisė gauti pagalbą. Iš tikrųjų, kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 45–47 punktų, pagal Slovakijoje taikytiną civilinę teisę tokia subsidijų sutartis, kokią 2013 m. spalio 29 d. pasirašė Slovakijos inovacijų ir energetikos agentūra ir pagalbą gavusi įmonė, įsigaliojo tik 2013 m. lapkričio 7 d., t. y. kitą dieną po jos paskelbimo Slovakijos centriniame sutarčių registre. Taigi šioje byloje Komisija privalėjo patikrinti, ar Slovakijos valdžios institucijos tinkamai įvertino, kad 2013 m. lapkričio 7 d., kai pagalbą gavusią įmonę visiškai kontroliavo bendrovė N., ši įmonė turėjo MVĮ statusą.
- 86 Vis dėlto, nepaisant to, kad reikšminga data, į kurią reikia atsižvelgti vertinant pagalbą gavusios įmonės MVĮ statusą, buvo 2013 m. lapkričio 7 d., ieškovės pateikti įrodymai, susiję su pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės P., kuri yra bendrovės N. teisinė pirmtakė, ryšiais, galėjo sukelti Komisijai abejonių dėl pagalbą gavusios įmonės pripažinimo MVĮ, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedą, taigi ir dėl neteisėtos pagalbos buvimo, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį.
- 87 Šiuo klausimu ieškovė pagrįstai remiasi Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 4 straipsniu „Duomenys, pagal kuriuos apskaičiuojamas personalo skaičius bei finansinės sumos, ir ataskaitinis laikotarpis“, kurio formuluotė visiškai atitinka rekomendacijos dėl MVĮ priedo 4 straipsnio formuluotę. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:
- „1. Personalo skaičiui ir finansinėms sumoms apskaičiuoti imami vėliausio patvirtinto apskaitos laikotarpio duomenys, ir jie skaičiuojami metams. Skaičiuojant atsižvelgiama į duomenis, gautus nuo sąskaitų uždarymo datos. Skaičiuojant apyvartą, iš gautos sumos išskaičiuojamas pridėtinės vertės mokestis (PVM) ir kiti netiesioginiai mokesčiai.
2. Sąskaitų uždarymo dieną paaiškėjus, kad įmonės metiniai duomenys apie darbuotojų skaičių ar finansines sumas viršijo arba nepasiekė 2 straipsnyje nurodytų ribų, toks faktas nenulemia [MVĮ] statuso netekimo ar įgijimo, jeigu tos ribos neviršijamos du apskaitos laikotarpius iš eilės.“
- 88 Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 4 straipsnyje numatytas apskaičiavimo metodas, susijęs su vėliausio patvirtinto apskaitos laikotarpio duomenimis, kurie apskaičiuojami metams, yra skirtas nustatyti, ar tenkinami trys MVĮ sudarantys kriterijai, nurodyti minėto priedo 2 straipsnio 1 dalyje, t. y. mažiau nei 250 darbuotojų, didžiausia metinė apyvarta – 50 mln. EUR, o bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR. Be to, šalys neginčija, kad tuo atveju, kai yra susijusių įmonių, kaip šios suprantamos pagal šio priedo 3 straipsnio 3 dalį, tie skaičiai turi apimti visus susijusiųjų tų įmonių duomenis. Taigi remiantis šiuo reikalavimu, ginčijamo sprendimo 57 punkto d papunkčio pabaigoje pateikta lentelė, kurioje nurodyti bendri pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės N. duomenys už 2010–2015 m., susiję su to paties priedo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytais trimis kartu taikomais ir MVĮ sudaranciais kriterijais.
- 89 Vis dėlto per teismo posėdį Komisija, remdamasi 2015 m. Europos Sąjungos leidinių biuro (OP) paskelbto „MVĮ apibrėžties vartotojo vadovo“ 14 puslapiu, neigė, kad Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 4 straipsnio 2 dalis taikytina, kai pasikeičia įmonės savininkas, kaip būtent šioje byloje įvyko tarp bendrovių P. ir N. pagalbą gavusios įmonės atžvilgiu. Šiame vadove, be kita ko, nurodyta, kad analogiška rekomendacijos dėl MVĮ priedo taisyklė „netaikoma tuo atveju, kai įmonės atitinkamas MVĮ ribas viršija pasikeitus savininkui, po įmonių susijungimo ar įsigijimo“ ir kad tokias įmones „reikia vertinti pagal jų akcininkų struktūrą sandorio metu, o ne tada, kai uždarytos vėliausios sąskaitos“. Šioje išvadoje pateikiama nuoroda į 2012 m. gruodžio 18 d. Komisijos

sprendimo 2012/838/ES, Euratomas, dėl netiesioginių veiksmų, remiamų dotacija pagal Europos bendrijos moksl[o] tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintąją bendrąją programą ir Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) branduolinių moksl[o] tyrimų ir mokymo veiklos septintąją bendrąją programą, dalyvių egzistavimo ir teisinio statuso, taip pat jų veiklos ir finansinio pajėgumo nuoseklaus tikrinimo taisyklių priėmimo (OL L 359, 2012, p. 45) 1.1.3.1 skirsnio 6 punkto e papunktį, kuriame iš tikrųjų patikslinama, kad minėta „taisyklė netaikoma, jeigu MVĮ sujungiami arba jeigu ją įsigyja didesnė grupė; tokiu atveju iš karto nuo sandorio sudarymo dienos MVĮ praranda savo statusą“.

- 90 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad „MVĮ apibrėžties vartotojo vadovas“, į kurį, beje, ginčijamame sprendime nedaroma nuoroda, nėra teisiškai privalomas teisės aktas, kurio pagrindu būtų galima nukrypti nuo Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 4 straipsnio 2 dalyje numatytos privalomos taisyklės taikymo srities arba ją susiaurinti. Be to, jo antrame puslapyje esančioje sąlygoje „atsakomybės apribojimas“ patikslinama, kad šiame vadove „verslininkams ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams pateikiama bendrų gairių, kuriomis vertėtų vadovautis taikant MVĮ apibrėžtį“, tačiau jis „neturi jokios teisinės galios ir Komisijos niekaip neįpareigoja“, nes rekomendacija dėl MVĮ yra „vienintelis autentiškas pagrindas nustatant sąlygas, pagal kurias įmonė pripažįstama MVĮ“. Nuoroda į Sprendimo 2012/838 1.1.3.1 skirsnio 6 punkto e papunktį negali paneigti šio vertinimo, nes ši nuostata, kurios taikymo sritis apsiriboja mokslo tyrimais ir mokymais branduolinėje srityje, šioje byloje netaikytina. Todėl ši Komisijos argumentą reikia atmesti kaip nepagrįstą.
- 91 Vadinasi, šioje byloje Komisija privalėjo taikyti Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 4 straipsnio 2 dalį.
- 92 Vis dėlto, pirma, nei iš Slovakijos valdžios institucijų pastabų, pridėtų prie bylos medžiagos, nei iš ginčijamo sprendimo, nei iš Komisijos raštų vykstant procesui, net ir po to, kai Bendrasis Teismas pateikė konkretų rašytinį klausimą šiuo klausimu, nematyti, į kokius finansinius metus šios valdžios institucijos atsižvelgė, kai atliko kasmetinį skaičiavimą pagal Reglamento Nr. 651/2014 2 straipsnio 1 dalį, siejamą su minėto reglamento I priedo 3 straipsnio 3 dalimi ir 4 straipsnio 2 dalimi. Kita vertus, minėtame sprendime bendrai pateiktuose pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės N. duomenyse už 2010–2012 m. neatsižvelgiama į tai, kad per tą laikotarpį ir didelę 2013 m. dalį pagalbą gaunančią įmonę kontroliavo bendrovė P., tačiau į jos duomenis nebuvo atsižvelgta. Bet kuriuo atveju nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu, t. y. 2013 m. lapkričio 7 d., vėliausias patvirtintas apskaitos laikotarpis, dėl kurio turėjo būti atliekamas metinis skaičiavimas, yra 2012 m., kuriais pagalbą gavusi įmonė buvo kontroliuojama tik bendrovės P., o ne bendrovės N. Savo atsakyme į rašytinius Bendrojo Teismo klausimus Komisija, be kita ko, patvirtino 2012 metų svarbą taikant šio priedo 4 straipsnio 1 dalį.
- 93 Net darant prielaidą, kad šiuo atveju turėtų būti atsižvelgta į 2013 m., ieškovė teisingai nurodo, kad pagalbą gavusios įmonės metinis balansas neišvengiamai apėmė duomenis, susijusius su laikotarpiu, kai jos akcijos dar priklausė bendrovei P., nes akcininko pasikeitimas į Slovakijos įmonių registrą įtrauktas tik 2013 m. rugpjūčio 7 d. (žr. ginčijamo sprendimo 57 punkto d papunkčio trečią pastraipą). Tokiu atveju tam, kad būtų tenkinami Reglamento Nr. 651/2014 2 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su šio reglamento I priedo 4 straipsnio 1 ir 2 dalimis, numatyti kriterijai ir teisingai nustatyta, ar pagalbą gavusi įmonė nagrinėjamos pagalbos suteikimo momentu buvo MVĮ, nepakaktų atsižvelgti į perimančios patronuojančiosios bendrovės, kaip įmonės, susijusios su pagalbą gavusia įmone, kuri susigrąžino kontrolę per atitinkamus finansinius metus, duomenis, tačiau reikėtų atsižvelgti ir į perleidžiančios patronuojančiosios bendrovės, kurios kontroliuojama minėta įmonė vykdė reikšmingą savo ekonominės veiklos dalį per tuos pačius finansinius metus, duomenis. Iš tikrųjų bet koks kitas aiškinimas prieštarautų minėto priedo 4 straipsnio 2 dalies esmei, nes juo siekiama užtikrinti, kad pagalba iš tikrųjų būtų skirta MVĮ ir kad MVĮ apibrėžties nebūtų išvengta vien formaliomis priemonėmis (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *HaTeFo*, C-110/13, EU:C:2014:114, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 94 Darytina išvada, kad nagrinėjama atveju tiek Slovakijos valdžios institucijos, tiek Komisija privalėjo, pirma, tiksliai nustatyti vėliausiai patvirtintą apskaitos laikotarpį ir metus, kurie yra reikšmingi bendrai apskaiciuojant atitinkamus „susijusių įmonių“ duomenis, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 2 straipsnio 1 dalį, siejamą su šio reglamento I priedo 3 straipsnio 3 dalimi ir 4 straipsnio 2 dalimi, ir, antra, nurodyti, į kurią bendrovę ar bendroves šiuo tikslu turėjo būti atsižvelgta. Be to, tuo remdamosi jos turėjo įvertinti, ar pagal minėto priedo 4 straipsnio 2 dalį per dvejus iš eilės ataskaitinius laikotarpius buvo viršytos ribos, reikšmingos pripažįstant pagalbą gavusią įmonę MVI.
- 95 Vis dėlto, kaip pažymėta šio sprendimo 83 ir 84 punktuose, ginčijamame sprendime apie tai neužsimenama, o tai patvirtina šiuo atveju reikšmingų įrodymų patikrinimo ir tyrimo stoka. Be to, nepakankamą Komisijos rūpestingumą tiriant bendrovių P. ir N. ir jų vadovų padėtį patvirtina bylos medžiagoje pateikta informacija, ir to negalima pateisinti argumentu, kad šiai institucijai neturėjo kilti abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį, ir ji galėjo pasitikėti Slovakijos valdžios institucijų pateikta informacija, nes šios privalėjo laikytis lojalaus bendradarbiavimo pareigos pagal ESS 4 straipsnio 3 dalį.
- 96 Pirma, kaip matyti iš ieškinio A.21 ir A.22 priedų, 2012 ir 2013 m. pagalbą gavusios įmonės ir bendrovės P. direktorių tarybas ir valdybas iš dalies ir laikinai sudarė tos pačios šeimos nariai, iš kurių vienas narys posėdžiavo abiejose direktorių tarybose. Šiuo klausimu, nepaisant įrodymų, kuriuos ieškovė pateikė per administracinę procedūrą dėl šios šeimos valdomų įmonių grupių Slovakijoje, Komisija, šiuo klausimu neatlikusi jokio papildomo tyrimo, pasikloviė neaiškiais Slovakijos valdžios institucijų teiginiais, kad, pirma, bendrovės P. akcininkų struktūra joms nebuvo žinoma, nes tokia informacija nebuvo viešai prieinama, ir, antra, minėtas tos šeimos narys nebuvo nei kitos Slovakijoje įsteigtos bendrovės akcininkas, nei jos narys laikotarpiu nuo 2012 m. kovo 14 d. iki gruodžio 31 d. Bet kuriuo atveju, kaip pažymėta šio sprendimo 83 punkte, šios aplinkybės nebuvo nei išdėstytos, nei įvertintos ginčijamame sprendime. Galiausiai šiuo klausimu Komisija negalėjo apsiriboti tik glaustu pozicijos dėl bendrovės P. padėties išdėstymu savo 2015 m. liepos 9 d. rašte, kad išsklaidytų abejones šiuo klausimu ir pagrįstų faktą, jog ieškovė buvo pakankamai susipažinusi su aplinkybėmis, dėl kurių Komisija šią bendrovę taip pat pripažino MVI.
- 97 Antra, kalbant apie bendrovės N. padėtį, būtent apie jos pagrindinį akcininką, pažymėtina, kad, nepaisant per administracinę procedūrą ieškovės pateiktų įrodymų, Komisija, pasikliaudama Slovakijos valdžios institucijų pateikta informacija, ginčijamo sprendimo 16 puslapyje esančio 57 punkto d papunkčio septynioliktoje pastraipoje tik neaiškiai nurodė, kad „dauguma įmonių, kuriose [minėtas akcininkas] ėjo vadovo pareigas, veikė ne toje pačioje rinkoje kaip pagalbą gavusi įmonė. Vis dėlto ji išsamiai nenagrinėjo klausimo, ar bendrovė L., kurioje šis akcininkas buvo direktorių tarybos pirmininkas, iš tikrųjų veikė toje pačioje arba gretimoje rinkoje, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 I priedo 3 straipsnio 3 dalies ketvirtą ir penktą pastraipus, nors šiuo klausimu buvo svarbių abejonių keliančių įrodymų, būtent *Borský Peter* telkinio žemėlapis, kuriame aiškiai nurodyta, kad bendrovė L. yra smėlio kasyklos, esančios šalia ieškovės ir pagalbą gavusios įmonės kasyklų, savininkė.
- 98 Darytina išvada, kad Komisijai šiuo klausimu turėjo kilti abejonių, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį.
- 99 Taigi reikia pritarti pirmajam kaltinimui ir nereikia priimti sprendimo dėl naujo ieškovės pasiūlymo pateikti įrodymų, susijusių su pagalbą gavusios įmonės buhalteriniais balansais nuo 2014 iki 2018 m., priimtinumu.

– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su nagrinėjamos pagalbos suteikimu remiantis pagalbos schema

- 100 Pateikdama antrojo pagrindo antros dalies antrąjį kaltinimą ieškovė iš esmės kaltina Komisiją nepatikrinus, ar nagrinėjama pagalba atitinka nagrinėjamoje pagalbos schemoje numatytus kriterijus, visų pirma investicinio projekto inovacinį pobūdį. Taip ji siekia įrodyti, kad ši pagalba iš tikrųjų buvo *ad hoc* pagalba, suteikta didelei įmonei, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 651/2014 6 straipsnio 3 dalies a punktą.
- 101 Komisija iš esmės atsikerta, kad neturi teisės pripažinti visas Reglamento Nr. 651/2014 sąlygas atitinkančias priemones nesuderinamomis su šiuo reglamentu vien dėl to, kad šios priemonės galėtų prieštarauti papildomiems nacionalinės teisės kriterijams. Kadangi inovacinis nagrinėjamos pagalbos pobūdis nėra pagal minėtą reglamentą reikalaujamas kriterijus, jis neturi reikšmės suderinamumo patvirtinimui.
- 102 Reikia konstatuoti, kad šiam kaltinimui negalima pritarti, nes nė viena Reglamento Nr. 651/2014 nuostata nenustato Komisijai pareigos patikrinti, ar individuali pagalba buvo suteikta pagal atitinkamos pagalbos schemos skyrimo kriterijus, o tai visų pirma priklauso nacionalinės valdžios institucijų ir nacionalinių teismų kompetencijai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 6 d. Sprendimo *Nerea*, C-245/16, EU:C:2017:521, 35 ir 37 punktus ir generalinio advokato M. Campos Sánchez-Bordona išvados, pateiktos byloje *Nerea*, C-245/16, EU:C:2017:271, 76–78 punktus). Iš tiesų nei minėto reglamento 6 straipsnio 3 dalies a punkte, kuris, ieškovės nuomone, turėjo būti taikomas šioje byloje, nes pagalbą gavusi įmonė yra didelė įmonė, nei to paties reglamento 14 straipsnyje tokio reikalavimo nenumatyta.
- 103 Taigi antrojo pagrindo antros dalies antrasis kaltinimas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo pagrindo trečios dalies, susijusios su SESV 108 straipsnio 2 dalies, aiškinamos atsižvelgiant į Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį, pažeidimu

- 104 Antrojo pagrindo trečioje dalyje ieškovė teigia, kad buvo pažeista SESV 108 straipsnio 2 dalis, aiškinama atsižvelgiant į Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį, nes Komisija atsisakė pradėti oficialią tyrimo procedūrą, nepaisydama didelių sunkumų, su kuriais ji susidūrė, tirdama nagrinėjamą pagalbą.
- 105 Komisijos nuomone, ji niekada nesusidūrė su dideliais sunkumais, tirdama nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su vidaus rinka.
- 106 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad, atsižvelgiant į tai, jog antrojo pagrindo antros dalies pirmasis kaltinimas yra priimtinas dėl kilusių abejonių, kaip šios suprantamos pagal Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį (žr. šio sprendimo 81–99 punktus), ir kurių sąvoka atitinka didelių sunkumų sąvoką (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 12 d. Sprendimo *BUPA ir kt.* / Komisija, T-289/03, EU:T:2008:29, 328 punktą), antrojo pagrindo trečiajai daliai taip pat reikia pritarti.
- 107 Taigi reikia panaikinti ginčijamą sprendimą ir patenkinti visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 108 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal ieškovės pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2017 m. liepos 20 d. Komisijos sprendimą C (2017)5050 *final* dėl investicinės pagalbos Slovakijos silicio smėlio gamintojui *NAJPI a. s.* (SA.38121 (2016/FC) – Slovakija).**
- 2. Priteisti iš Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Collins

Kreuschitz

Steinfatt

Paskelbta 2020 m. rugsėjo 9 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės	1
Procesas ir šalių reikalavimai	3
Dėl teisės	4
Dėl panaikinimo pagrindų	4
Dėl priimtimumo	4
Dėl esmės	5
Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su Reglamento 2015/1589 15 straipsnio 1 dalies, siejamos su to paties reglamento 4 straipsniu, pažeidimu	5
Dėl antrojo pagrindo pirmos dalies, susijusios su SESV 107 straipsnio 3 dalies a punkto pažeidimu	9
Dėl antrojo pagrindo antros dalies, susijusios su SESV 109 straipsnio, aiškinamo atsižvelgiant į Reglamento Nr. 651/2014 58 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 3 dalies a punktą, pažeidimu	12
– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su klaidingu pagalbą gavusios įmonės pripažinimu MVI	12
– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su nagrinėjamos pagalbos suteikimu remiantis pagalbos schema ..	18
Dėl antrojo pagrindo trečios dalies, susijusios su SESV 108 straipsnio 2 dalies, aiškinamos atsižvelgiant į Reglamento 2015/1589 4 straipsnio 4 dalį, pažeidimu	18
Dėl bylinėjimosi išlaidų	18